

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

Gedimino pr. 56, LT-01110 Vilnius, tel. 8 706 65105, faks. 8 706 65138, el. p. ombuds@lrski.lt

---

Advokatų profesinės bendrijos
„Černiauskas ir partneriai“
advokatei Laurai Daumantaitei
rasa.k@lawpartners.lt

2021-03 25 Nr. 4D-2021/2-90 / 3D-802

Neringos savivaldybės administracijos
direktoriui Egidijui Šakaliui

DĖL PAŽYMOŠ PATEIKIMO

Siunčiame Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės pažymą Nr. 4D-2021/2-90.
PRIDEDAMA. 11 lapų.

Seimo kontrolierė

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Milda Vainiutė'.

Milda Vainiutė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA
DĖL [REDAKTUOTA], [REDAKTUOTA] IR [REDAKTUOTA]
SKUNDO
PRIEŠ NERINGOS SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2021 m. kovo 25 d. Nr. 4D-2021/2-90
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo [REDAKTUOTA] ir [REDAKTUOTA] (toliau vadinami ir Pareiškėjais) interesus atstovaujančios advokatės Lauros Daumantaitės (toliau vadinama – Pareiškėjų atstovė) skundą dėl Neringos savivaldybės (toliau vadinama ir Savivaldybė) administracijos tarnautojų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), kai Pareiškėjų atstovės įsitikinimu, yra pažeidžiamos Pareiškėjų teisės dėl jiems nepateikiamo atsakymo į Pareiškėjų 2021 m. sausio 11 d. skundžiamai institucijai teiktą pretenziją.

2. Pareiškėjų atstovė skunde Seimo kontrolierei, be kita ko, nurodė:

2.1. „Neringos savivaldybės užsakymu 2021 m. sausio 4 d. naujienų ir žinių portale „Vakarų ekspresas“, taip pat 2021 m. sausio 5 d. laikraštyje buvo patalpinti straipsniai „Urbo kalnas jau puošiasi mažosios architektūros elementais“ [...]. Straipsniuose be bendros informacijos apie Urbo kalno tvarkymo darbus bei jų finansavimą yra pateikiama ir informacija, jog: „Naujų laiptų įrengimo darbai pradėti ties Nidos skveru. Šiems darbams kliūtimi tapo neteisėti statiniai - nameliai, kurie turi būti nugriauti.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Neringos savivaldybės interneto svetainėje adresu www.neringa.lt 2021 m. sausio 5 d. naujienų skiltyje taip pat buvo patalpintas straipsnis „Urbo kalnas jau puošiasi mažosios architektūros elementais“ [...], kuriame irgi pateikiama informacija, kad: „Naujų laiptų įrengimo darbai pradėti ties Nidos skveru. Šiems darbams kliūtimi tapo neteisėti statiniai - nameliai, kurie turi būti likviduoti“;

2.3. „Naujienų ir žinių portale „Respublika.lt“ 2021 m. sausio 9 d. išpublikuotas straipsnis „Urbo kalnas jau tvarkomas“ [...]. Šiame straipsnyje kaip ir ankstesniuose be bendros informacijos taip pat pateikiama informacija, kad: „Naujų laiptų įrengimo darbai pradėti ties patekimu į Nidos skverą. Šiems darbams kliūtimi tapo neteisėti statiniai - nameliai, kurie turi būti likviduoti“;

2.4. „Klientai [*pastaba*: turima omenyje Pareiškėjus], reaguodami į naujienų portaluose bei laikraščiuose skelbiamas publikacijas, kuriose pateikiamos užuominos į neteisėtus statinius bei šios informacijos apibendrinimas, kad šie statiniai turi būti nugriauti / likviduoti, 2021 m. sausio 11 d. pateikė pretenziją dėl viešoje erdvėje pateiktos informacijos (toliau - Pretenzija) [...] Neringos savivaldybės administracijai bei kopijas UAB „Vakarų ekspresas“ ir UAB „Respublikos leidiniai“, siekdami atkreipti dėmesį į šiose publikacijose pateikiamus tikrovės neatitinkančius teiginius bei daromą neigiamą poveikį Klientams, kadangi:

visų pirma, tarp Klientų, Neringos savivaldybės administracijos bei kitų institucijų vyksta teisminis procesas dėl tų pačių statinių, kurie yra minimi publikacijose (civilinė byla Nr. e2A-63-642/2021 dėl Klaipėdos apylinkės teismo 2020 m. spalio 8 d. sprendimo priimto civilinėje byloje Nr. e2YT-5606-769/2020) ir kuriame bylos šalys turi priešingą suinteresuotumą bylos baigtimi. Kadangi galutinio (įsiteisėjusio) sprendimo nagrinėjamoje byloje nėra (pirmos instancijos teismo sprendimas buvo apskūstas), todėl, Klientų nuomone, tokios informacijos kaip, kad darbams kliūtimi tapo neteisėti statiniai - nameliai, kurie turi būti nugriauti/likviduoti publikavimu daromas išorinis spaudimas civilinę bylą nagrinėjančiam teismui, siekiant suformuoti išankstinę nuomonę. Šis Klientų argumentas grindžiamas ir tuo, kad Neringos savivaldybės administracija būdama nagrinėjamos bylos šalimi, analogišką poziciją dėl statinių neteisėtumo ir būtinybės juos nugriauti reiškia ir teisminiame procese, todėl savo argumentus siekia sustiprinti pasinaudodama žiniasklaidos priemonėmis;

antra, viešai pateikiama informacija neatitinka tikrovės, kadangi visų trijų straipsnių publikavimo metu laiptai už namelių jau buvo įrengti [...]. Taigi akivaizdu, kad nameliai tiek įrenginėjant laiptus, tiek po jų įrengimo nebuvo ir nėra jokia kliūtis, kaip teigiama straipsniuose, todėl, Klientų vertinimu, tai tik dar kartą patvirtina, kad aukščiau minėtais straipsniais Neringos savivaldybės administracija siekia kitų tikslų;

trečia, nei teismas, nei kita kompetentinga institucija nėra konstatavusi fakto, kad statiniai dėl teisės aktų pažeidimų ar kitų priežasčių privalo / turi būti nugriauti. Todėl Neringos savivaldybės administracijos teiginys apie statinių neteisėtumą ne tik nėra teisingas, bet ir niekuo nepagrįstas;

ketvirta, Europos Žmogaus Teisių Teismas savo praktikoje yra nurodęs, kad saviraiškos laisvė turi savo ribas, net jei diskutuojama visuomenėje svarbiais bendrojo intereso klausimais, turi būti gerbiamos kitų asmenų teisės. Šiuo atveju, Neringos savivaldybė savo tokiu elgesiu rodo ne tik nepagarbą Klientams, kurie yra Neringos savivaldybės gyventojai, bet ir ignoruoja jų teises: teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą. Pažymėtina, jog po straipsnių publikavimo, Klientai sulaukė keliolikos skambučių iš jiems nepažįstamų žmonių, kurie reikalavo nusigriauti statinius, trukdančius Urbo kalno tvarkymo darbams. Klientai buvo priversti išgyventi neigiamas emocijas, atlaikyti nepagrįstą žmonių spaudimą, kuriems nėra žinoma tikroji faktinė situacija“;

2.5. „Klientų pateiktoje pretenzijoje Neringos savivaldybės institucijoms buvo suformuotas reikalavimas: per 3 (tris) darbo dienas nuo šios pretenzijos gavimo dienos, pašalinti dalį informacijos iš Neringos savivaldybės internetinės svetainės www.neringa.lt 2021 m. sausio 5 d. patalpinto straipsnio „Urbo kalnas jau puošiasi mažosios architektūros elementais“, t. y. iš minėto straipsnio pašalinant teiginį, kad Urbo kalno darbams, o būtent naujų laiptų įrengimui kliūtimi tapo neteisėti statiniai – nameliai, kurie turi būti likviduoti, taip pat kreiptis į naujienų ir žinių portalą „Vakarų ekspresas“ dėl 2021 m. sausio 4 d. patalpinto straipsnio „Urbo kalnas jau puošiasi mažosios architektūros elementais“, paprašant iš minėto straipsnio pašalinti teiginį, kad Urbo kalno darbams, o būtent naujų laiptų įrengimui kliūtimi tapo neteisėti statiniai - nameliai, kurie turi būti nugriauti bei kreiptis į naujienų ir žinių portalą „Respublika.lt“ dėl 2021 m. sausio 9 d. patalpinto straipsnio „Urbo kalnas jau tvarkomas“, prašant iš minėto straipsnio pašalinti teiginį, kad naujų laiptų įrengimui kliūtimi tapo neteisėti statiniai - nameliai, kurie turi būti likviduoti“;

2.6. „Po pretenzijos pateikimo dar tą pačią dieną (2021 m. sausio 11 d.) elektroniniu paštu [...] UAB „Vakarų ekspresas“ informavo, kad sakiny s apie nelegalius statinius iš straipsnio „Urbo kalnas jau puošiasi mažosios architektūros elementais“ pašalintas“;

2.7. „UAB „Respublikos leidiniai“ taip pat 2021 m. sausio 11 d. iš publikuoto straipsnio „Urbo kalnas tvarkosi“ pašalino ginčytiną informaciją apie statinius ir apie tai Klientus informavo raštu [...]“;

2.8. „Tuo tarpu Neringos savivaldybės institucijos per prašomą terminą ne tik iš savo interneto svetainėje publikuojamo straipsnio „Urbo kalnas jau puošiasi mažosios architektūros elementais“ nepašalino prašomos informacijos, bet ir neinformavo Klientų apie vienokį ar kitokį

savo sprendimą dėl Pretenzijos ir jos reikalavimų. Pažymėtina, jog buvo mėginama sukontaktuoti su atsakingu Neringos savivaldybės administracijos darbuotoju, kuriam yra nukreiptas Pretenzijos nagrinėjimas, tačiau nesėkmingai, kadangi nurodytais telefono numeriais niekas neatsiliepė. Klientai pralaukė ilgesnį laiko tarpą nei per kurį buvo prašoma pašalinti aukščiau minėtą informaciją, tačiau Neringos savivaldybės institucijų nereagavimas į pateiktą Pretenziją, leidžia daryti išvadas, kad Klientų pateikta Pretenzija tenkinama nebus“;

2.9. „Nagrinėjamos situacijos atveju neturėtų būti pateisinamas argumentas, kad viešojo administravimo subjektams Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme yra nustatyti terminai per kuriuos jie turi pateikti atsakymą (priimti sprendimą) dėl asmens prašymo / skundo, visų pirma dėl to, kad civilinės bylos Nr. e2A-63-642/2021 nagrinėjimo data yra daug greičiau nei sueitų terminas sprendimui dėl Pretenzijos priimti; antra, Pretenzijoje suformuotas reikalavimas nereikalauja nei didelių žmogiškųjų resursų, nei didelių laiko sąnaudų, kad jo nebūtų įmanoma įgyvendinti per Pretenzijoje nurodytą terminą“;

2.10. „Klientai nori atkreipti dėmesį, kad ir toliau Neringos savivaldybės internetinėje svetainėje publikuojamas straipsnis „Urbo kalnas jau puošiasi mažosios architektūros elementais“, kuriame išviešintas teiginys, kad Urbo kalno darbams, t. y. naujų laiptų įrengimui kliūtimi tapo neteisėti statiniai - nameliai, kurie turi būti nugriauti / likviduoti yra net tik tikrovės neatitinkantis teiginys, kuris klaidina visuomenę, bet ir darantis išorinį spaudimą civilinę bylą nagrinėjančiam teismui, kuriame Neringos savivaldybės administracija turi priešingą suinteresuotumą bylos baigtimi nei Klientai“;

2.11. „[...] iš Neringos savivaldybės institucijos veiksmų, t. y. neveikimo, galima suprasti, kad ji nėra suinteresuota pašalinti tikrovės neatitinkančios informacijos ir nedaryti spaudimo ne tik patiems Klientams, bet ir bylą nagrinėjančiam teismui. Klientų nuomone, Neringos savivaldybės administracija piktnaudžiauja savo kaip viešojo administravimo subjekto turiniais įgaliojimais ir tokiu būdu sąmoningai kenkia Klientams.“

3. Pareiškėjų atstovė skunde Seimo kontrolierės prašo:

„[...] įvertinti Neringos savivaldybės institucijų veiksmus Klientų atžvilgiu ir įpareigoti Neringos savivaldybės administraciją pašalinti dalį informacijos iš Neringos savivaldybės interneto svetainės www.neringa.lt 2021 m. sausio 5 d. patalpinto straipsnio „Urbo kalnas jau puošiasi mažosios architektūros elementais“, t. y. iš minėto straipsnio pašalinant teiginį, kad Urbo kalno darbams, o būtent naujų laiptų įrengimui kliūtimi tapo neteisėti statiniai - nameliai, kurie turi būti likviduoti.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Pareiškėjų atstovės kartu su skundu pateiktų ir tyrimo metu surinktų dokumentų nustatyta:

4.1. Pareiškėjų atstovė 2021 m. sausio 11 d. Savivaldybės merui Dariui Jasaičiui ir Savivaldybės administracijos direktoriui Egidijui Šakaliui (kopija UAB „Vakarų ekspresas“ ir UAB „Respublikos leidiniai“) pateikė pretenzija „Dėl viešoje erdvėje pateiktos informacijos“ (toliau vadinama ir Pretenzija), kurioje išdėstyti teiginiai, kaip ir skunde Seimo kontrolieriui (pažymos 2.1 – 2.4 punktai). Minėtoje Pretenzijoje taip pat buvo nurodyta:

„[...] Neringos savivaldybės pateiktas ir naujienu portaluose išviešintas teiginys, kad Urbo kalno darbams, t. y. naujų laiptų įrengimui kliūtis tapo neteisėti statiniai – nameliai, kurie turi būti nugriauti / likviduoti yra net tik tikrovės neatitinkantis teiginys, kuris klaidina visuomenę, bet ir darantis išorinį spaudimą civilinę bylą nagrinėjančiam teismui, kuriame Neringos savivaldybės administracija turi priešingą suinteresuotumą bylos baigtimi nei Klientai.“

Pretenzijoje Pareiškėjų vardu buvo išdėstytas reikalavimas „[...] iš Neringos savivaldybės **per 3 (tris) darbo dienas nuo šios pretenzijos gavimo dienos**, pašalinti dalį informacijos iš Neringos savivaldybės internetinės svetainės www.neringa.lt 2021 m. sausio 5 d. patalpinto straipsnio „Urbo kalnas jau puošiasi mažosios architektūros elementais“, t. y. iš minėto straipsnio pašalinant teiginį, kad Urbo kalno darbams, o būtent naujų laiptų įrengimui kliūtis tapo neteisėti statiniai – nameliai, kurie turi būti likviduoti, taip pat kreiptis į naujienų ir žinių portalą „Vakarų ekspresas“ dėl 2021 m. sausio 4 d. patalpinto straipsnio „Urbo kalnas jau puošiasi mažosios architektūros elementais“, paprašant iš minėto straipsnio pašalinti teiginį, kad Urbo kalno darbams, o būtent naujų laiptų įrengimui kliūtis tapo neteisėti statiniai – nameliai, kurie turi būti nugriauti bei kreiptis į naujienų ir žinių portalą „Respublika.lt“ dėl 2021 m. sausio 9 d. patalpinto straipsnio „Urbo kalnas jau tvarkomas“, paprašant iš minėto straipsnio pašalinti teiginį, kad naujų laiptų įrengimui kliūtis tapo neteisėti statiniai – nameliai, kurie turi būti likviduoti“;

4.2. Savivaldybės administracija, atsakydama į Pareiškėjų 2021 m. sausio 11 d. pateiktą Pretenziją, 2021 m. vasario 8 d. raštu Nr. V15-301 advokatų profesinei bendrijai „Černiauskas ir partneriai“ pateikė atsakymą, kuriame, be kita ko, nurodė:

„[...] Rašte nurodote, kad Savivaldybė pateikdama informaciją spaudai daro išorinį spaudimą civilinę bylą nagrinėjančiam teismui, siekia suformuoti išankstinę nuomonę ir pan.

Savivaldybė su Rašte išdėstytais tikrovės neatitinkančiais teiginiais nesutinka, nes nei Savivaldybė, nei jos darbuotojai nesiekė ir nesiekia daryti įtakos teismams nagrinėjantiems ginčus su Savivaldybe.

Jūsų minimuose straipsniuose Savivaldybės pateikiama informacija tokia pat, kokia dėstoma procesiniuose dokumentuose, t. y. kad šie statiniai trukdo Urbo kalno darbams ir, kad jie turi būti nugriauti, tačiau jokių būdu nėra vykdomas kišimasis į teisingumo vykdymo procesą, nėra reikalaujama ginčo spręsti vienokiu ar kitokiu būdu. Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, informuojame, kad nėra jokio pagrindo įvykdyti Jūsų reikalavimą pašalinti nurodytą informaciją.“

4.3. Klaipėdos apygardos teismas, atsakydamas į Seimo kontrolierės kreipimąsi, kuriuo buvo prašoma pateikti informaciją bei dokumentus, susijusius su Pareiškėjos atstovės skunde nurodytos civilinės bylos Nr. e2A-63-642/2021 nagrinėjimu, informavo, jog civilinė byla Nr. e2A-63-642/2021 yra išnagrinėta ir pateikė šioje byloje priimtą Klaipėdos apygardos teismo 2021 m. vasario 25 d. nutartį. Minėtoji teismo nutartis buvo priimta apeliacine tvarka išnagrinėjus Pareiškėjų apeliacinį skundą dėl Klaipėdos apylinkės teismo 2020 m. spalio 8 d. sprendimo civilinėje byloje Nr. e2YT-5606-769/2020 pagal Pareiškėjų pareiškimą dėl nuosavybės teisės įgijimo pagal įgyjamąją senatį fakto nustatymo (sinteresuoti asmenys: valstybės įmonė Turto bankas, Neringos savivaldybės administracija, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos).

Klaipėdos apygardos teismo 2021 m. vasario 25 d. priimtoje nutartyje, be kita ko, buvo nurodyta:

„[...] Pareiškėjai kreipėsi į teismą su pareiškimu, prašydami nustatyti faktą, kad pareiškėjai įgyjamosios senaties būdu įgijo nuosavybės teisę: pareiškėjas [redacted] į prekybinį namelį (kioską), unikalus Nr. [redacted], plane pažymėtą [redacted], esantį [redacted]; pareiškėja V [redacted] į prekybinį namelį (kioską), unikalus Nr. [redacted], plane pažymėtą [redacted], esantį [redacted]; pareiškėjas [redacted] į prekybinį namelį (kioską), unikalus Nr. [redacted], plane pažymėtą [redacted], esantį [redacted] [...]“

Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmai 2020 m. spalio 8 d. sprendimu pareiškimo netenkino. [...] Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad pareiškėjams nepateikus įrodymų, patvirtinančių, jog prekybiniai kioskai pagal 1996 m. Neringos miesto savivaldybės sprendimą išnuomotuose žemės sklypuose Neringos m., Taikos g., buvo sukurti statybą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka, įgyjamosios senaties teisės normos negali būti taikomos.

[...] Be to, teismas pažymėjo, kad nuomos sutartimi nuomininkas įsipareigoja mokėti nuomos mokesť už naudojimąsi daiktu. Pareiškėjų atstovė teigė, kad aštuoniolika metų nuomos mokesťis už naudojimąsi svetimu daiktu nemokamas. Teismas padarė išvadą, kad nurodyti faktai pagrindžia suinteresuotų asmenų byloje teiginius, jog **ginčo statiniai ant valstybinės žemės stovi neteisėtai**. Be to, teismas sutinka ir su suinteresuotų asmenų byloje teiginiais, jog žemės sklype, adresu Pamario g., prekybiniai nameliai 1997–1999 metais negalėjo būti statomi, nes nėra jokių duomenų dėl žemės sklypo teisėto valdymo nurodytu laikotarpiu. Be to, pasibaigus žemės nuomos sutarčiai 2002 metais, prekybos nameliai (kioskai) turėjo būti nugriauti; kioskų neteisėtą buvimą valstybinėje žemėje patvirtina ir 2015 metų Neringos savivaldybės administracijos reikalavimas iki 2015 m. spalio 30 d. nugriauti kioskus ir atlaisvinti neteisėtai užimtą valstybinę žemę ir t. t. [...]"

Apeliacinės instancijos teismas minėtoje nutartyje taip pat konstatavo, jog „[...] Teisėjų kolegija pažymi, kad teisė naudotis žemės sklypu yra viena iš privalomų aplinkybių, įgyvendinant statytojo teisę. Taigi, turi būti įvertinta, ar statybos metu statytojas valdė žemės sklypą. Pareiškėjai apeliaciniame skunde teigia, kad, įgyvendindami statytojo teisę, jie turėjo teisinį pagrindą naudotis valstybine žeme. Tuo tarpu pirmosios instancijos teismas, priimdamas ginčijamą sprendimą, nustatė, kad ginčo statiniai ant valstybinės žemės stovi neteisėtai.

[...] apeliacinės instancijos teismas konstatuoja, kad **šiuo metu pareiškėjų prekybiniai nameliai užima valstybinę žemę neteisėtai**, t. y. pareiškėjai neturi sudarę su Nacionaline žemės tarnyba valstybinės žemės nuomos sutarčių.

[...] apeliacinės instancijos teismas pažymi, kad pirmosios instancijos teismas skundžiamu sprendimu tinkamai įvertino bylos faktines aplinkybes, teisėtai ir pagrįstai, tinkamai motyvuodamas sprendimą, ieškinį atmetė.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos įstatymai

5.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Biurokratizmas** – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai.

[...]

3 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos tikslai

Seimo kontrolierių veiklos tikslai:

1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms; [...]

12 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriami skundai

1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.

[...]

17 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą

1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu:

[...]

3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai;

[...]

4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas.“

5.2. Viešojo administravimo įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

[...]

10. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus.

[...]

11 straipsnis. Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas

1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. [...]"

5.3. Vietos savivaldos įstatymo:

„4 straipsnis. Vietos savivaldos principai

Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra:

[...]

15) **viešumo**. Savivaldybė savo interneto svetainėje teikia ir nuolat atnaujina šio įstatymo numatytą informaciją, taip pat informaciją apie savivaldybės valdomas įmones, jų vadovus, valdybų narius, pateikia šių įmonių įstatus, ne mažiau kaip trejų paskutinių finansinių metų veiklos rezultatų ir finansines ataskaitas bei kitą aktualią informaciją, taip pat informaciją apie savivaldybės gaunamą paramą (paramos teikėją (teikėjus), paramos sumas, paramos tikslą, paramos laikotarpį ir pan.), savivaldybės skiriamas pinigines lėšas nevyriausybinų organizacijų ir viešųjų įstaigų projektams finansuoti bei projektų finansavimo ir atrankos kriterijus, kvietimus organizacijoms teikti paraiškas paramai gauti ir kitą informaciją, susijusią su savivaldybės veikla.

[...]

36 straipsnis. Vietos gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus sąlygos

Savivaldybė sudaro sąlygas vietos gyventojams dalyvauti tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus:

1) informuodama vietos gyventojus;

[...]

37 straipsnis. Vietos gyventojų informavimas

Vietos gyventojų informavimui keliami reikalavimai:

1) informacija turi būti skelbiama taip, kad visi vietos gyventojai turėtų galimybę ją gauti savivaldybės arba savo iniciatyva. [...]

2) informacija skelbiama ne mažiau kaip dviem būdais, iš kurių vienas – informacijos skelbimas savivaldybės interneto svetainėje; kiti informacijos skelbimo būdai parenkami atsižvelgiant į informacijos gavėjų skaičių, jų gyvenamąją vietą ar interesų grupę (grupes); [...]"

5.4. Civilinio kodekso:

„2.24 straipsnis. Asmens garbės ir orumo gynimas

1. Asmuo turi teisę reikalauti teismo tvarka paneigti paskleistus duomenis, žeminančius jo garbę ir orumą ir neatitinkančius tikrovės, taip pat atlyginti tokių duomenų paskleidimu jam padarytą turtinę ir neturtinę žalą. [...]

2. Jeigu tikrovės neatitinkantys duomenys buvo paskleisti per visuomenės informavimo priemonę (spaudoje, televizijoje, radijuje ir pan.), asmuo, apie kurį šie duomenys buvo paskleisti, turi teisę surašyti paneigimą ir pareikalauti, kad ta visuomenės informavimo priemonė šį paneigimą nemokamai išspausdintų ar kitaip paskelbtų. Visuomenės informavimo priemonė šį paneigimą

privalo išspausdinti ar kitaip paskelbti per dvi savaites nuo jo gavimo dienos. Visuomenės informavimo priemonė turi teisę atsisakyti spausdinti ar paskelbti paneigimą tik tuo atveju, jeigu paneigimo turinys prieštarauja gerai moralei. [...]"

6. Kiti teisės aktai

6.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2020 m. liepos 1 d.) patvirtintame Bendrujų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms apraše (toliau vadinama - Aprašas) numatyta:

„4. Įstaigos interneto svetainė yra informacinių technologijų pagrindu veikianti informacinė sistema ar informacinės sistemos sudedamoji dalis (komponentė, posistemis), **skirta informacijai apie įstaigos funkcijas, struktūrą, veiklą skelbti**, asmenims skatinti aktyviai dalyvauti valstybės valdymo procese, įstaigos veiklos skaidrumui užtikrinti, viešosioms ir (arba) administracinėms paslaugoms elektroninių ryšių priemonėmis teikti.

[...]

9. [...] Įstaigos interneto svetainės įvadiniame puslapyje rekomenduojama skelbti įstaigos reguliavimo srities naujienas, pranešimus spaudai, jos renginių, svarbiausių įvykių suvestinę. [...]"

6.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (aktuali Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 933 redakcija) patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – Taisyklės) numatyta:

„25. Prašymai, **išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną**, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. [...]

35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį:

35.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.4. **į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.**"

7. Teismų praktika:

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-03-01 nutartyje (administracinė byla Nr. A⁵⁰²-1605/2012), be kita ko, nurodyta:

„[...] Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei **gero administravimo, atsakingo valdymo principų** (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

Tyrimo išvados

8. Remiantis Pareiškėjų atstovės skunde nurodytomis aplinkybėmis nustatyta, kad esminiais Seimo kontrolierei pateikto skundo aspektais laikytini Savivaldybės administracijos internetiniame tinklalapyje www.neringa.lt pateiktos informacijos neatitikimas tikrovei bei skundžiamos institucijos tarnautojų neveikimas nagrinėjant Pareiškėjų atstovės pateiktą Pretenziją dėl tikrovės neatitinkančios informacijos pašalinimo. Atsižvelgiant į Pareiškėjų atstovės skundo turinį bei į tyrimo metu nustatytas aplinkybes, tyrimo išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

8.1. dėl Savivaldybės administracijos paskelbtos informacijos vertinimo ir įpareigojimo ją pašalinti;

8.2. dėl galimo Pareiškėjų teisių pažeidimo Savivaldybės administracijai nagrinėjant pateiktą Pretenziją.

Dėl Savivaldybės administracijos paskelbtos informacijos vertinimo ir įpareigojimo ją pašalinti

9. Pasisakydama dėl, Pareiškėjos nuomone, Savivaldybės administracijos internetiniame tinklalapyje pateiktos informacijos neatitikimo tikrovei bei prašymo ją pašalinti (pažymos 2.4, 2.5 punktai), Seimo kontrolierė pirmiausia atkreipia dėmesį tai, kad savivaldos institucijos ne tik gali, tačiau ir turi pareigą skelbti tam tikrą informaciją savo internetiniame tinklalapyje bei kitais informacijos skelbimo būdais. Tai susiję su Vietos savivaldos įstatyme įtvirtinta savivaldos institucijų pareiga vykdyti tinkamą vietos gyventojų informavimą (pažymos 5.3 punktas). Paminėtinas ir Aprašas (pažymos 6.1 punktas), kurio tikslas – sudaryti visuomenei sąlygas gauti internetu visą viešą informaciją apie valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas ir jų funkcijas. Šiame teisės akte nustatyta, jog įstaigos interneto svetainė yra informacinių technologijų pagrindu veikianči informacinė sistema ar informacinės sistemos sudedamoji dalis (komponentė, posistemis), skirta informacijai apie įstaigos funkcijas, struktūrą, veiklą skelbti, asmenims skatinti aktyviai dalyvauti valstybės valdymo procese, įstaigos veiklos skaidrumui užtikrinti, viešosioms ir (arba) administracinėms paslaugoms elektroninėmis ryšio priemonėmis teikti (pažymos 6.1 punktas). Remiantis nurodytu teisiniu reglamentavimu konstatuotina, jog viešojo administravimo institucijos yra įpareigosotos viešai teikti informaciją apie savo veiklą (išskyrus, kai ji remiantis teisės aktais, negali būti teikiama), o informacijos teikimas yra viena iš konkrečios institucijos atliekamų funkcijų.

Seimo kontrolierė pabrėžia, kad skunde nurodytos aplinkybės dėl, Pareiškėjų atstovės teigimu, galimo Savivaldybės administracijos pateikta informacija daryto išorinio spaudimo civilinę bylą nagrinėjusiam teismui (pažymos 2.11 punktas), yra susijusios su subjektyviu faktoriumi, t. y. su Pareiškėjų (Pareiškėjų atstovės) ir Savivaldybės administracijos skirtingu tos pačios pateiktos informacijos suvokimu ir vertinimu. Kaip sprendina iš Pareiškėjų atstovės skunde nurodytų teiginių (pažymos 2.10 punktas), Savivaldybės internetiniame tinklalapyje 2021 m. sausio 5 d. pateikta informacija apie naujų laiptų į Urbo kalną įrengimui kliūtimi tapusius namelius galimai buvo tikslinė, siekiant paveikti teismo, nagrinėjusio civilinę bylą (pažymos 4.3 punktas), nuomonę. Tuo metu iš Savivaldybės administracijos pateikto atsakymo Pareiškėjų atstovei (pažymos 4.2 punktas) matyti, kad Savivaldybės administracija Pareiškėjų atstovės pretenzijoje (pažymos 4.1 punktas) nurodytus teiginius laikė tikrovės neatitinkančiais ir juos neigė. Tai patvirtina, kad tiek Pareiškėjai (Pareiškėjų atstovė), tiek Savivaldybės administracija turėjo (turi) skirtingas nuomones dėl Savivaldybės internetiniame tinklalapyje 2021 m. sausio 5 d. paskelbtos informacijos turinio

išraiškos ir jos pateikimo tikslingumo, o tai sąlygoja subjektyvaus vertinimo atsiradimą, kurio Seimo kontrolierė negali nei patvirtinti, nei paneigti.

Taip pat pastebėtina, kad tam tikros informacijos Savivaldybės internetiniame tinklalapyje paskelbimo tikslingumo klausimas visais atvejais nėra vienareikšmis ir visada gali būti kitų suinteresuotų asmenų kvestionuojamas. Tačiau, kaip teigtina remiantis aukščiau paminėtomis teisės aktų nuostatomis, vietos savivaldos institucijų pareiga savo veikloje vadovautis viešumo principu ir tuo pagrindu viešai skelbti vietos gyventojams informaciją apie savo vykdomą veiklą (pažymos 5.3 punktas), sąlygoja tai, kad viešojo administravimo subjektai, o nagrinėjamu atveju Savivaldybės administracija, gali ir privalo skelbti informaciją, siekiant sudaryti sąlygas vietos gyventojams būti informuotiems ir turėti galimybę dalyvauti tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus. Seimo kontrolierė akcentuoja, kad tai, ar savivaldybės institucijos paskelbta informacija yra teisinga, yra fakto nustatymo, o tai, ar paskelbta galimai tikrovės neatitinkanti informacija sąlygoja konkrečių asmenų teisių pažeidimo atvejį - fakto vertinimo klausimas. Tačiau pabrėžtina, kad Seimo kontrolieriai pagal jiems Seimo kontrolierių įstatyme priskirtas funkcijas (pažymos 5.1 punktas) netiria nei administracinių, nei civilinių ginčų, nes tai priskirta teismų kompetencijai. Todėl Seimo kontrolierė šio tyrimo metu nevertina Savivaldybės internetiniame tinklalapyje 2021 m. sausio 5 d. naujienų skiltyje paskelbto straipsnio turinio bei Savivaldybės administracijos veiksmų atsisakant tenkinti Pareiškėjų atstovės 2021 m. sausio 11 d. Pretenzijoje nurodyto reikalavimo pašalinti dalį savivaldybės internetiniame tinklalapyje www.neringa.lt 2021 m. sausio 5 d. patalpinto straipsnio „Urbo kalnas jau puošiasi mažosios architektūros elementais“ informacijos.

10. Remiantis aukščiau išdėstyta, Seimo kontrolierė konstatuoja, jog Savivaldybės internetiniame tinklalapyje www.neringa.lt 2021 m. sausio 5 d. paskelbtos informacijos vertinimas nepriskirtas Seimo kontrolierių tiriamų skundų sričiai. Atsižvelgiant į tai, bei, remiantis Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punktu bei 17 straipsnio 4 dalimi, šios Pareiškėjų skundo dalies tyrimas nutrauktinas.

Dėl galimo Pareiškėjų teisių pažeidimo Savivaldybės administracijai nagrinėjant pateiktą Pretenziją

11. Analizuojant Savivaldybės administracijos tarnautojų veiksmus nagrinėjant Pareiškėjų atstovės 2021 m. sausio 11 d. pateiktą Pretenziją, pirmiausia pažymėtina tai, kad Pareiškėjų atstovės pateiktos Pretenzijos turinys buvo susijęs su informacijos, kuri, Pareiškėjų (Pareiškėjų atstovės) nuomone, buvo neatitinkanti tikrovės bei daranti neigiamą poveikį Pareiškėjams pašalinimu (pažymos 2.4. punktas). Tai svarbu tuo, jog Pareiškėjų atstovės pateiktas kreipimasis, įvardintas kaip Pretenzija, savo esme ir turiniu panašėjo į Civiliniame kodekse nustatytais asmens garbės ir orumo pažeidimo atvejais teikiamus reikalavimus paneigti viešai paskelbtą informaciją (pažymos 5.4 punktas). Tačiau, nors ir nurodydama paskleista informacija padarytą neigiamą poveikį Pareiškėjams, Pareiškėjų atstovė Pretenzijoje neprašė paneigti Savivaldybės internetiniame tinklalapyje www.neringa.lt 2021 m. sausio 5 d. paskelbtos informacijos (jos dalies), o tik nurodė dalį minėtosios informacijos pašalinti. Atsižvelgiant į tai, Seimo kontrolierės nuomone, Pareiškėjų atstovės kreipimasis (Pretenzija) į Savivaldybės administraciją pagrįstai skundžiamos institucijos buvo laikyta prašymu Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 10 dalies prasme (šios pažymos 5.2 punktas), ir išnagrinėtas remiantis Taisyklių nuostatomis (pažymos 6.2 punktas).

Pastebėtina, kad Pareiškėjų atstovė skunde Seimo kontrolieriui akcentavo, jog skundžiama institucija nepateikė atsakymo per Pretenzijoje nurodytą terminą (3 darbo dienas) bei nereagavo į pateiktoje Pretenzijoje išdėstytą reikalavimą (pažymos 2.8 punktas). Kaip galima spręsti iš

Pareiškėjų atstovės skunde nurodytų aplinkybių ir skundo tyrimo metu surinktos medžiagos, Pareiškėjų atstovės Pretenzijoje nurodytas 3 darbo dienų terminas buvo susijęs su siekiu gauti Savivaldybės administracijos atsakymą dar iki Klaipėdos apygardos teisme nagrinėtos civilinės bylos (pažymos 4.3 punktas) posėdžio pradžios, tačiau Savivaldybės administracija atsakymą į Pretenziją pateikė tik po 20 darbo dienų (pažymos 4.2 punktas). Vertinama šias aplinkybes, Seimo kontrolierė pažymi, kad, kaip jau minėta pirmiau, Pareiškėjų atstovės Pretenzija nelaikytina reikalavimu paneigti tikrovės neatitinkančią ir asmens garbę bei orumą žeminančią informaciją, todėl Pretenzijai išnagrinėti taikytini Taisyklėse nustatyti asmenų prašymų nagrinėjimo terminai, t. y. 20 darbo dienų. Seimo kontrolierė, išanalizavusi tyrimo metu nustatytas aplinkybes, supranta buvusį Pareiškėjų siekį, jog jų vardu pateikta Pretenzija būtų išnagrinėta per joje nurodytą 3 darbo dienų terminą, tačiau teisinio pagrindo konstatuoti ir pripažinti Savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimą, nepateikiant atsakymo į Pretenziją per Pareiškėjų atstovės nurodytą terminą, nėra.

Nors šiuo konkrečiu Pareiškėjų atveju nėra pagrindo konstatuoti Savivaldybės administracijos tarnautojų veiksmus buvus biurokратиškais, kaip juos apibrėžia Seimo kontrolierių įstatymo nuostatos (pažymos 5.1 punktas), tačiau Seimo kontrolierė nori atkreipti dėmesį į tai, jog Pareiškėjų skundžiamos institucijos tarnautojai savo veikloje privalo vadovautis gero administravimo ir atsakingo valdymo principais (pažymos 7 punktas), o tai įpareigoja Savivaldybės administracijos, kaip viešojo administravimo subjekto, vadovybę užtikrinti minėtųjų principų tinkamą įgyvendinimą. Tuo pagrindu akcentuotina, jog tais atvejais, kai galima atlikti veiksmus, kurie nėra teisės aktų pagrindu privalomi, tačiau yra naudingi proceso operatyvumo užtikrinimui, siektina, kad tokie veiksmai ir būtų atlikti (įgyvendinti). Todėl Seimo kontrolierė pabrėžia, kad panašių atvejų, kai pareiškėjų kreipimasis nesusijęs su poreikiu Savivaldybės administracijai naujai tirti ir vertinti tam tikras faktines aplinkybes, tačiau atsakymas į tokį kreipimąsi pateikiamas per teisės aktais nustatytą maksimalų terminą, ateityje turėtų būti siekiama išvengti.

12. Remiantis aukščiau išdėstytu, Seimo kontrolierė konstatuoja, kad Pareiškėjų atstovės skunde nurodytu atveju Savivaldybės administracijos tarnautojų veiksmai nelaikytini biurokратиškais, o Pareiškėjų atstovės skundas atmetinas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

13. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

_____, _____ ir _____ skundo dalies dėl Neringos savivaldybės administracijos paskelbtos informacijos vertinimo ir įpareigojimo ją pašalinti tyrimą nutraukti.

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

_____, _____ ir _____ skundo dalį dėl Neringos savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimo atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Neringos savivaldybės administracijos direktoriui Egidijui Šakaliui** rekomenduoja:

15.1. aptarti šioje pažymoje nustatytas aplinkybes su Pareiškėjų atstovės 2021 m. sausio 11 d. pateiktą Pretenziją nagrinėjusiais tarnautojais;

15.2. atkreipti Savivaldybės administracijos tarnautojų dėmesį į pareigą tinkamai įgyvendinti gero administravimo principą bei nurodyti tarnautojams, kad, esant galimybėms, būtų siekiama iš karto pateikti atsakymą pareiškėjui (-ams) į jo (-ų) pateiktus kreipimusis, kurie nereikalauja atskiro ištyrimo, ypač tais atvejais, kai dėl jų ketinama atsisakyti tenkinti pareiškėjo (-ų) pateiktą (-us) prašymą (-us).

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė